

STUDIJA SISTEMSKOG VREDNOVANJA RAČUNOVODSTVENOG OBRAZOVANJA

Kalina Sukarova, viši stručnjak za finansijsko upravljanje, CFRR

12. decembar 2017., Beč

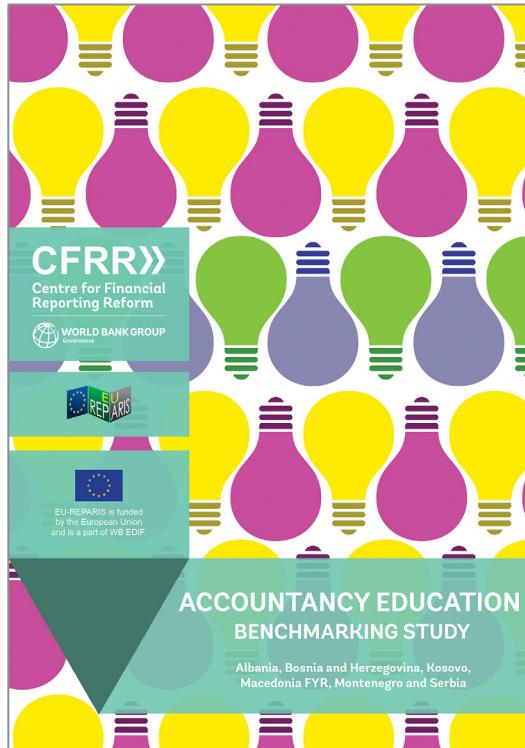
Road to Europe: Program of Accounting
Reform and Institutional Strengthening

EU-REPARIS is funded by the
European Union and is a part of
WB EDIF.

Pregled

- » O Studiji
- » Metodologija i pristup
- » Ishodi Studije
- » Koristi i praktična primjena
- » Naredni koraci

EU-REPARIS
Accountancy Education
Benchmarking

SUCCESS STORY

There is widespread recognition that reliable and credible financial information is vital for markets to function efficiently and for economies to grow. The quality of financial information is directly related to the quality of services provided by professional accountants. Sound systems of accountancy education increase the labor readiness and skills of the next generation accountancy workforce, preparing them to serve their practitioners whose expertise and professionalism contribute significantly to financial decision making and help build public trust and confidence.

- The Road to Europe: Program of Accounting Reform and Institutional Strengthening (EU-REPARIS) has been designed to help and encourage the process of integration of candidate or potential candidate countries for EU enlargement in the countries of Southeast Europe. A key area of focus for the program is the development of accountancy education aligned with International Education Standards (IES) issued by the International Accountancy Education Standards Board™ (IAESB™) and the educational requirements of the EU's Statutory Audit Directive for professional qualifications, continuing professional development, and at university level. An **Education Community of Practice** was established as a means of achieving this objective.
- The findings, results, and conclusions of the Study were disseminated at three regional and two national workshops. Education providers and other stakeholders, including policymakers, accountants, regulators, and the business community, discussed how to align accountancy education programs with international best practices and increase the labor readiness and skills of the next generation accountancy workforce.

*including Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo, Macedonia FYR, Montenegro and Serbia.

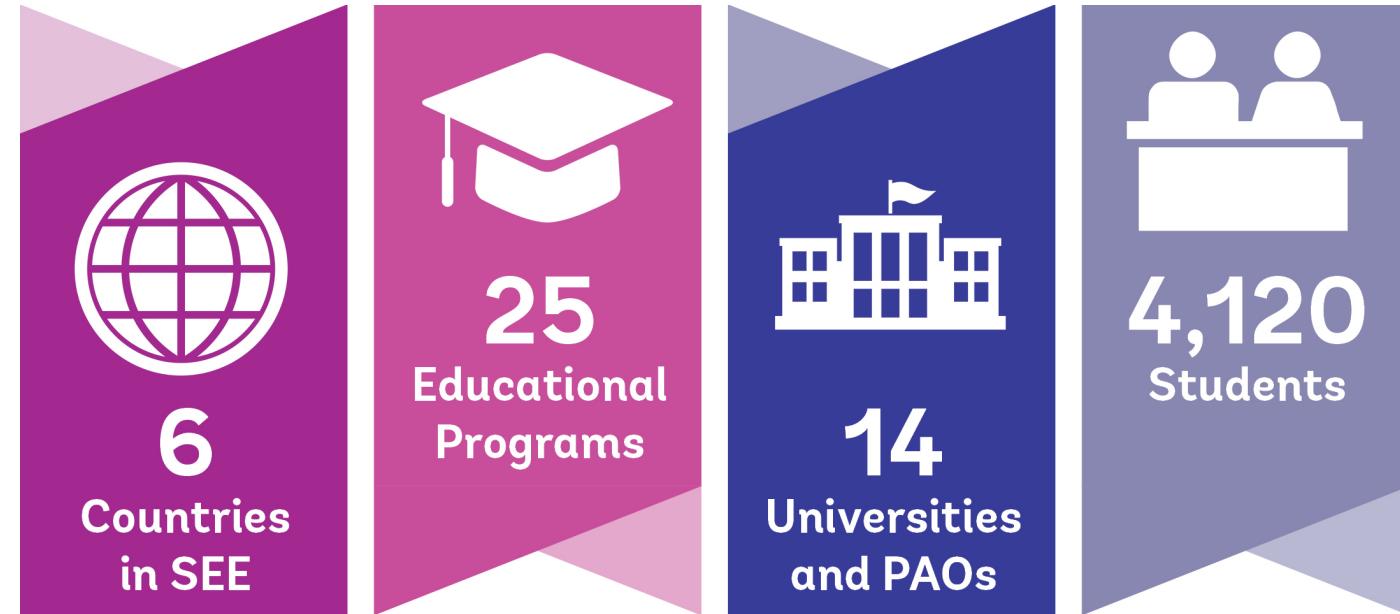
CFRR
Centre for Financial
Reporting Reform
WORLD BANK GROUP
Governance

EU-REPARIS is funded by the European Union and is a part of WB EDIF.

O Studiji, metodologiji i pristupu

Opseg i ciljevi

- » Sudjelovalo je 14 univerziteta i PRO-ova iz šest zemalja zapadnog Balkana, članica ZP za obrazovanje EU-REPARIS-a
- » Studija je omogućila ocjenu računovodstvenog obrazovanja i na akademskom i na profesionalnom nivou tako što je obuhvatila 25 obrazovnih programa s procijenjenih 4.120 upisanih studenata
- » Studija nije bila izričito usmjerena na obrazovanje za javni sektor, ali je obuhvatila neke od najvećih pružatelja računovodstvenog obrazovanja u svakoj zemlji
- » ZP za obrazovanje EU REPARIS-a imala je 4 postavljena cilja na početku projekta:

1

Engaging in peer learning
and regional knowledge
exchange

2

Exploring synergies between
academic and professional
accountancy education

3

Implementing a learning
outcomes-based approach in
accountancy education

4

Assisting with international
recognition and
accreditation of national
accountancy programs

Dinamika projekta: trajao 2 godine!

Kontinuirane konsultacije i podrška od osoblja IAESB-a i IFAC-a

Metodologija i pristup

Upitnici

1
za univerzitete

2
za profesiju

**Dijagnostički
instrument za
“profiliranje”**

**Integrirani
dijelovi za
univerzitete i
profesiju**

Podaci sakupljeni radi pružanja:

- konteksta širem okruženju za računovodstveno obrazovanje u zemljama
- korištenje principa IESs/MSE-ova (praktično iskustvo, KPE, itd.)

Mapirati sadržaj nastavnih planova i programa, ishode učenja i nivoe stručne osposobljenosti računovodstvenih programa i uporediti ih s međunarodno priznatim mjerilima ili reperima

Mjerila ili reperi

IES/MSE

- Glavno mjerilo s međunarodnom relevantnošću
- MSE 2 Stručna (tehnička) kompetentnost, MSE 4 Profesionalne vrijednosti, etika i stavovi, MSE 8 Kompetentnosti za partnere u reviziji

ACCA

- Postojeće veze sa zemljama EU-REPARIS-a
- Postojeće veze s akademskim programima
- Mogućnost za do 9 izuzeća ili oslobođanja

CIPFA

- Široko priznata kvalifikacija u javnom sektoru
- Postojeće veze sa zemljama EU-REPARIS-a
- Mogućnost za 6 izuzeća ili oslobođanja

Mjerila ili reperi MSE

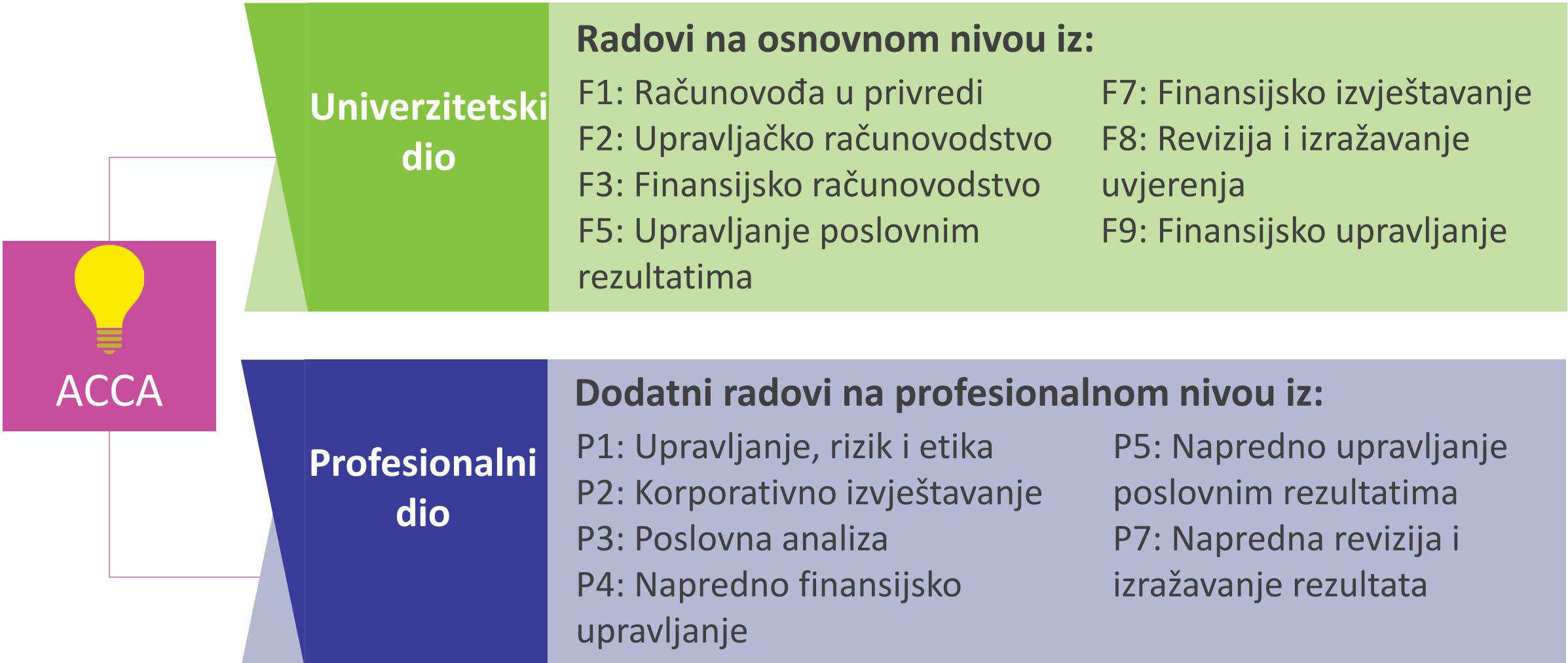
Univerzitetski
dio

- MSE 2 Stručna (tehnička) kompetentnost (izuzev Oporezivanja i Poslovnog prava)
- MSE 4 Profesionalne vrijednosti, etika i stavovi

Profesionalni
dio

- MSE 2 Stručna (tehnička) kompetentnost (izuzev Oporezivanja i Poslovnog prava)
- MSE 4 Profesionalne vrijednosti, etika i stavovi
- MSE 8 Kompetentnosti za partnere u reviziji (izuzev Oporezivanja, Poslovnog prava i profesionalnih vještina)

ACCA-ina mjerila ili reperi

CIPFA-ina mjerila ili reperi

Univerzitetski
dio

Radovi na diplomskom nivou iz:

- Finansijskog računovodstva
- Upravljačkog računovodstva
- Finansijskog izvještavanja u javnom sektoru

- Revizije i izražavanja uvjerenja
- Upravljanja organizacijama
- Upravljanja finansijama

Profesionalni
dio

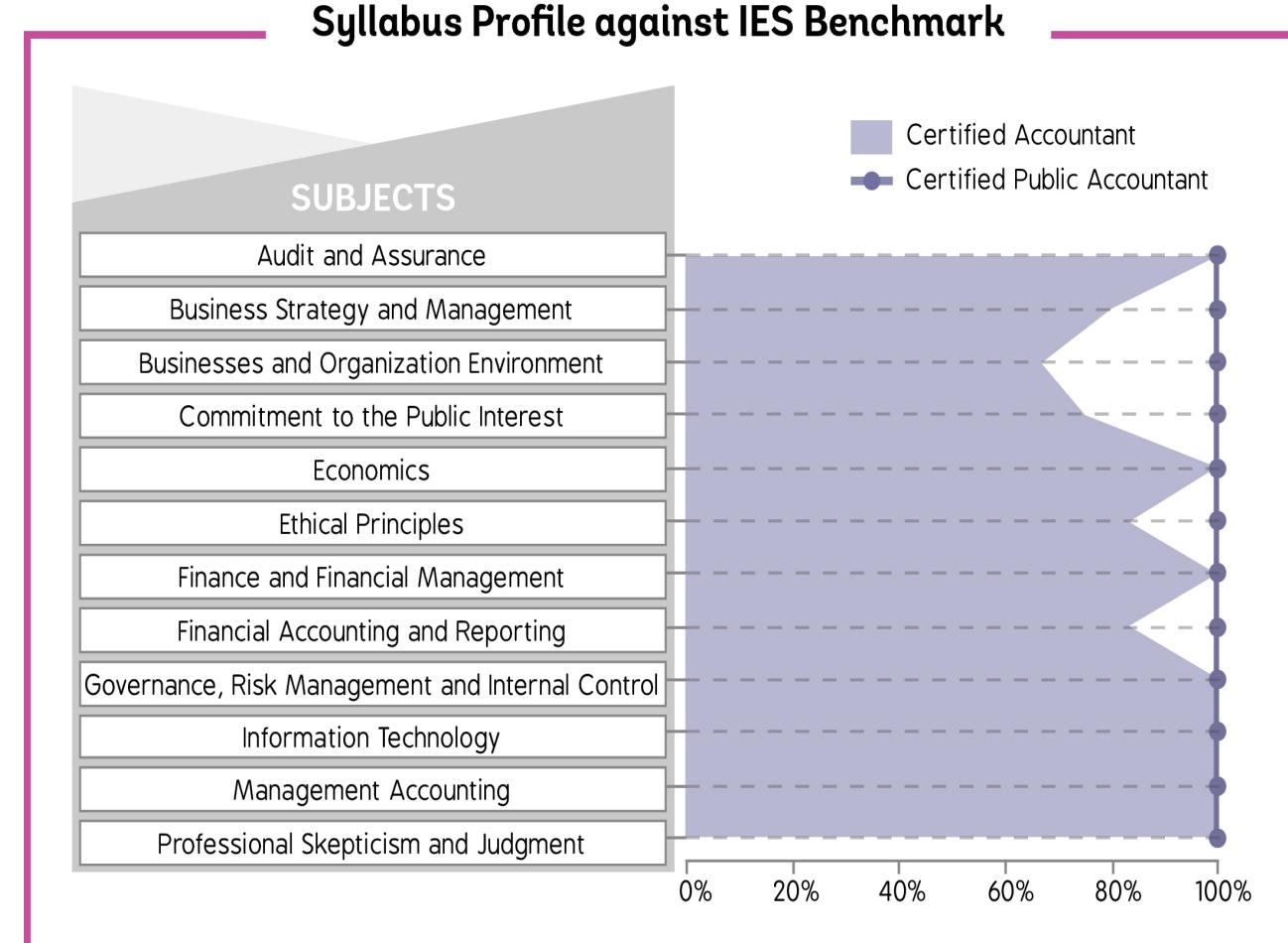
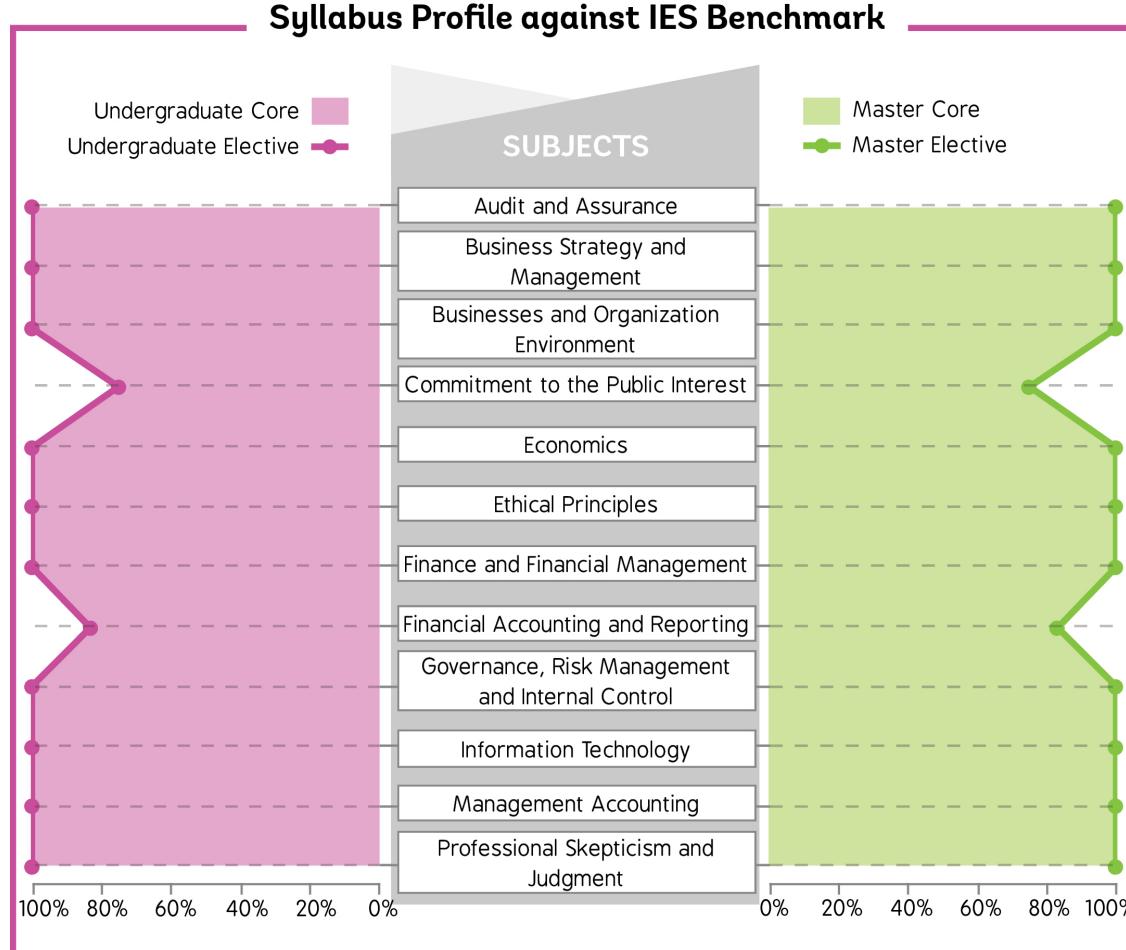

Instrument za sistemsko vrednovanje (*engl. benchmarking tool*) - karakteristike

- » **Model koji je baziran na Excelu**, lako ga je navigirati, modificirati i prilagođavati
- » **Mapira sadržaj nastavnih planova i programa, ishode učenja i nivoe stručne osposobljenosti** računovodstvenih programa i poredi ih s međunarodno priznatim mjerilima
- » **Integrirani dijelovi** za univerzitete i profesiju
 - » Moduli se mogu koristiti na samostalnoj osnovi ili
 - » Za integriranu analizu programa, u kojem slučaju se mogu analizirati odnosi

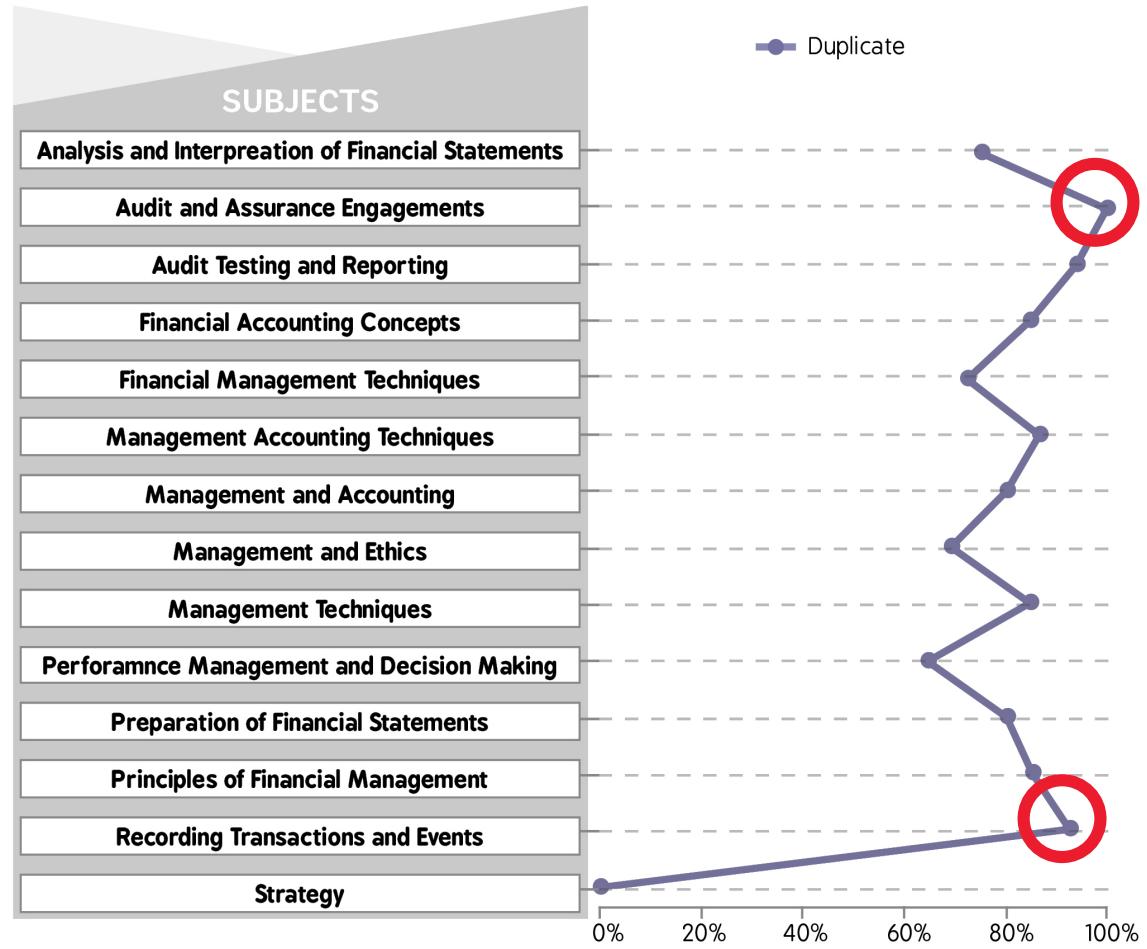

Instrument za sistemsko vrednovanje – rezultati u univerzitetskom i profesionalnom dijelu

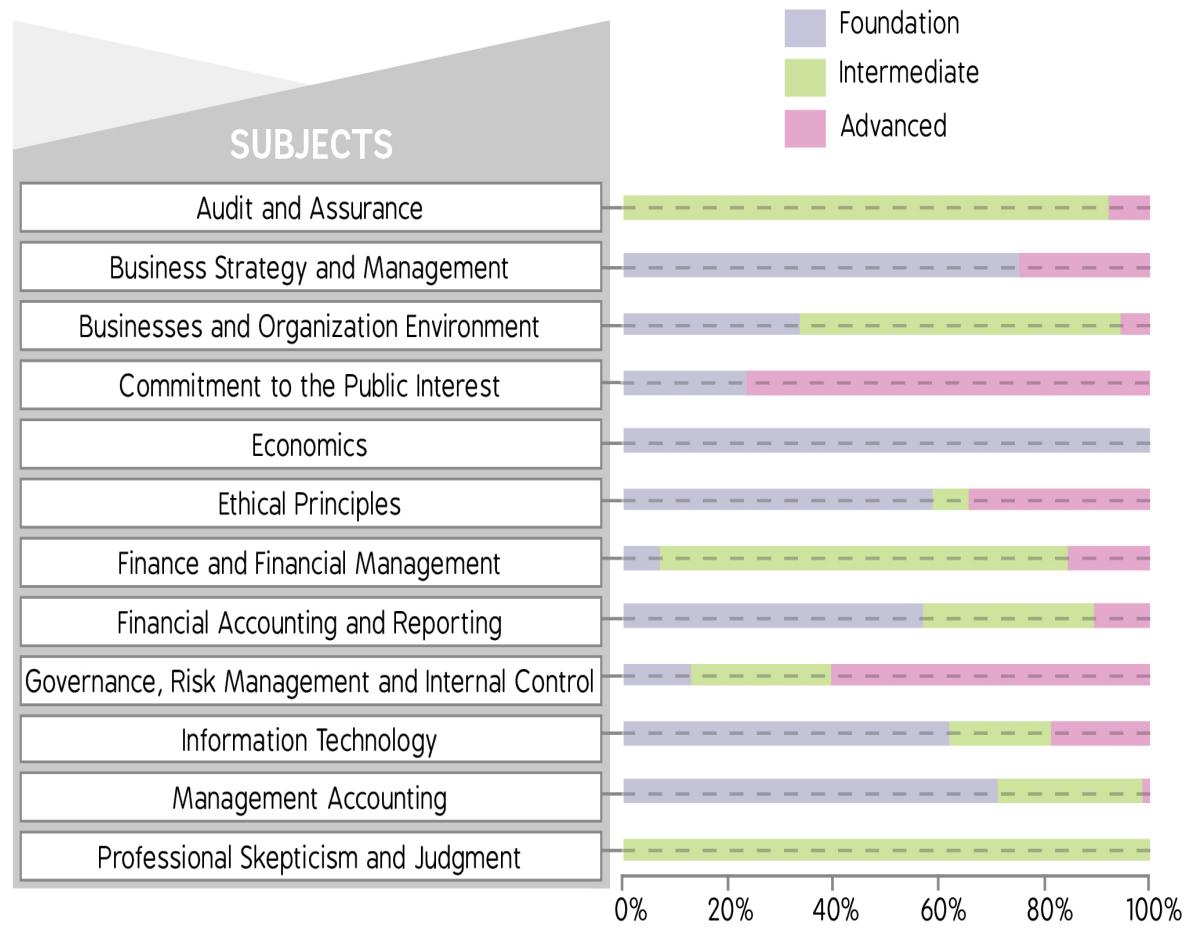

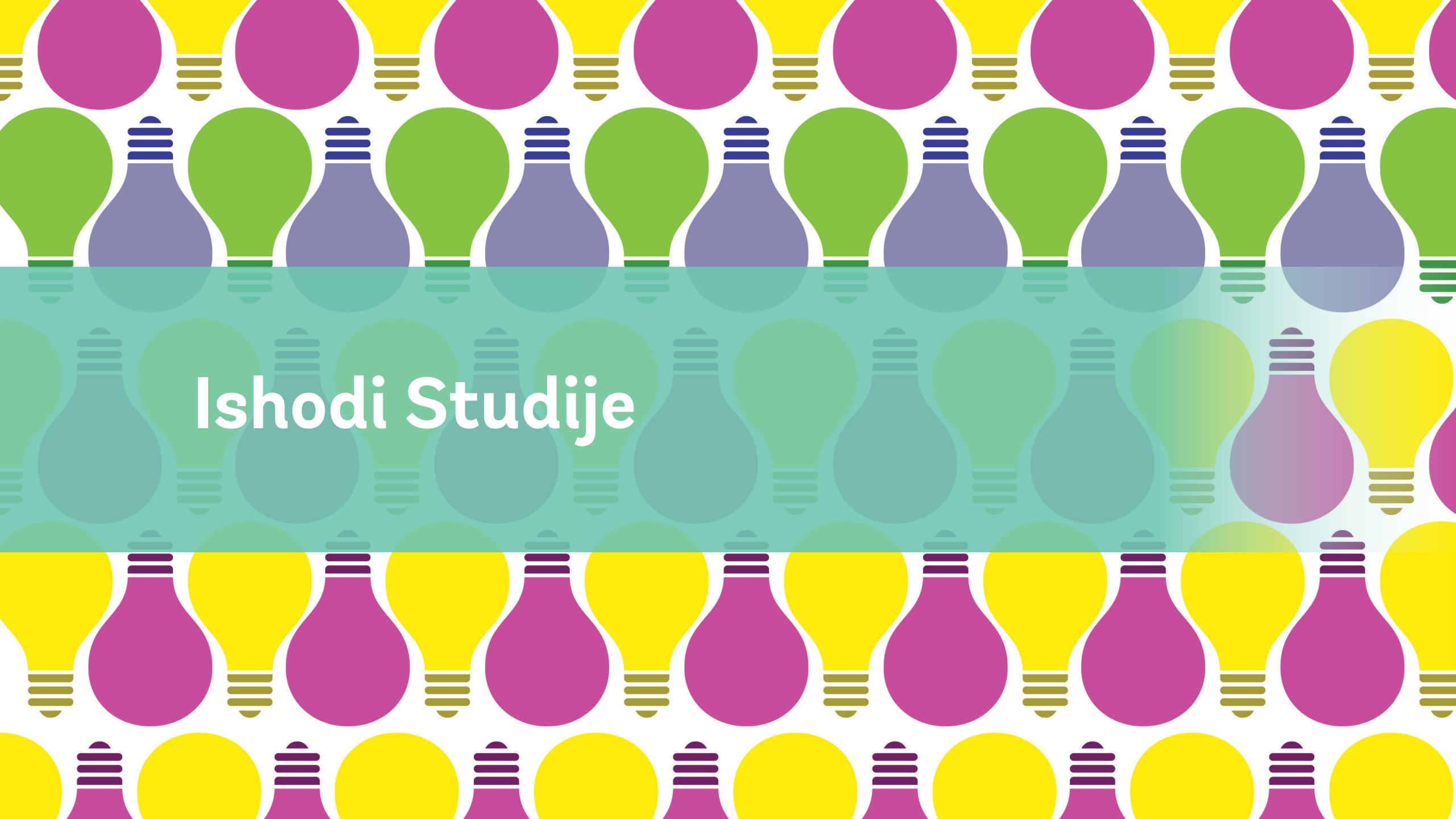
Instrument za sistemsko vrednovanje – kombinirana analiza

Syllabus Profile by Subject Area

Syllabus Profile against IES Benchmark

Ishodi Studije

Ishod Studije # 1: Ključne mogućnosti

- » Studijom je utvrđeno mnoštvo mogućnosti koje se mogu istražiti u budućim reformama računovodstvenog obrazovanja
- » U Studiji se za svaku mogućnost predlaže i nekoliko praktičnih savjeta koji, kad se kombiniraju s utvrđenim dobrim praksama, mogu pomoći pružateljima računovodstvenog obrazovanja da iskoriste ključne mogućnosti i provedu reforme.

Opportunity # 1

Integrate academic and professional accountancy education

Opportunity # 2

Achieve greater international integration of programs

Opportunity # 3

Expand the offerings of public sector education

Opportunity # 4

Enhance CPD systems and training programs

Opportunity # 5

Improve practical experience requirements and workplace assessments

Ishod Studije # 2: Dobre prakse

» U regionalnoj studiji je istaknuto mnoštvo dobrih praksi koje primjenjuju univerziteti i PRO-ovi. One su katalogizirane u sporednoj publikaciji u okviru 5 tematskih oblasti:

1

Focus on Practical Experience

2

Commitment to Lifelong Learning

3

Assessment of Professional Competence

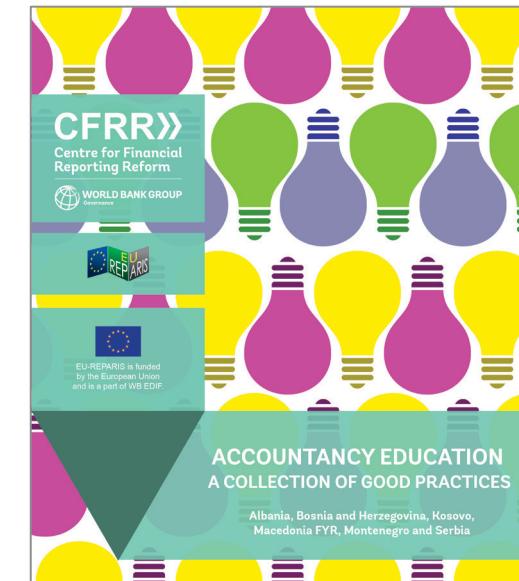
4

Supporting a Quality Learning Environment

5

Collaboration and Partnerships

Ishod Studije # 3: Zajedničke oblasti

- » Generaliziranje nalaza bilo je vrlo teško jer se računovodstveni sistemi razlikuju u svakoj zemlji
- » Obraćena je pažnja da se izbjegnu “poređenja”, te da umjesto toga fokus bude na dobrim praksama

Zajednička pitanja

Izvori finansiranja

Potražnja i kretanja

Međunarodno priznavanje i akreditacija

Profesionalne vrijednosti, etika i stavovi

Resursi i kapaciteti

Rodni profili

Sistemsko vrednovanje nastavnih planova i programa

KPE

Ishod Studije # 4: Izazovi u primjeni IES/MSE

Praktično iskustvo

Profesionalne vrijednosti, etika i stavovi

Pristupi koji se baziraju na rezultatima

KPE

Praćenje promjena

- Vrlo često se mjeri čisto na osnovi dužine vremena zaposlenja pod nadzorom kvalificiranog računovođe, bez zahtjeva da se vještine i kompetentnosti dokumentiraju
 - Poteškoće s pronalaženjem kvalificiranih mentora i supervizora
 - Nedostatak sistema odobrenih poslodavaca
-
- Etika ponekad nije obuhvaćena na svim nivoima napredovanja programa profesionalne certifikacije ili je izborni predmet
 - Nekolicina primjera kada je etika bila integrirana u nastavne planove i programe
 - Udžbenički pristup podučavanju etike – nedostatak studija slučaja i drugih participativnih pristupa

Ishod Studije # 4: Izazovi u primjeni IES/MSE

Praktično iskustvo

Profesionalne vrijednosti, etika i stavovi

Pristupi koji se baziraju na rezultatima

KPE

Praćenje promjena

- Pretežno se primjenjuju mjerjenja koja se baziraju na inputima (ulazima) za KPE i praktično iskustvo
 - Postoji potreba da se krene ka sistemima koji se baziraju na outputima (rezultatima, izlazima) koji jasnije dokazuju da su kompetentnosti razvijene i da se održavaju
 - Uvođenje više ocjenjivanja na radnom mjestu
-
- Često količina KPE ne predstavlja problem već njen kvalitet
 - Moderniziranje metoda pružanja, više tema koje se odnose na "meke vještine" i dodatna fleksibilnost u sistemima
-
- Nedostatak resursa za održavanje i izradu nastavnih materijala
 - Rijetki ciklusi ažuriranja nastavnih planova i programa - zastario nastavni plan i program

Koristi od sistemskog vrednovanja i naredni koraci

Perspektive

Studenti

- Omogućava vizibilnost nastavnog plana i programa
- Pomaže donosiocima odluka u toku odabira kurseva (npr. ključni naspram izbornih, dodiplomski naspram magistarskog programa)
- Povećana informiranost o potrebnim vještinama i znanju.

Univerzitet

Poslodavci

PRO-vi

Kreatori politika
Regulatori

- Istiće oblasti za poboljšanje
- Mogućnost poređenja programa
- Dokaz za podržavanje zahtjeva za akreditaciju
- Analiza razlika između akademskog i profesionalnog obrazovanja
- Omogućava bolju povezanost s PRO-vima (npr. mogućnosti za izuzeća ili oslobođanja)
- Instrument za vršenje uticaja na kreatore politika.

Perspektive

Studenti

Univerzitet

Poslodavci

PRO-vi

Kreatori politika
Regulatori

- Instrument za samoocjenjivanje: pokazuje u kojoj mjeri su ishodi učenja programa uporedivi s međunarodnim mjerilima
- Instrument za analizu nedostataka: pomaže u konverziji ka pristupu ishoda učenja koji propisuju IES/MSE
- Zatvara jazove između akademske zajednice i profesionalnih tijela
- Podržava uporedivost među različitim programima
- Dokaz za podržavanje zahtjeva za priznavanje kvalifikacija
- Instrument za samopromociju koji se koristi za privlačenje novih članova u profesiju

Perspektive

Studenti

- Bolje vještine i pripremljenost za posao naredne generacije računovođa
- Unaprijeđena baza za zapošljavanje kadrova
- Zaposlenici stiču međunarodnu stručnu osposobljenost u računovodstvu

Univerzitet

Poslodavci

PRO-vi

Kreatori politika
Regulatori

- Pregled obrazovnog sistema na nivou zemlje
- Podrška MF-u, ME-u i regulatorima u zakonodavnom procesu
- Instrument za podržavanje odluka o djelotvornoj raspodjeli obrazovnih resursa
- Resurs za državna akreditacijska tijela prilikom ocjenjivanja novih računovodstvenih programa
- Instrument za pomaganje u izradi domaćih okvira kompetentnosti.

Praktična primjena sistemskog vrednovanja

Instrument za analizu
nedostataka /
samoocjenjivanje

Instrument za ocjenu
početnog stanja

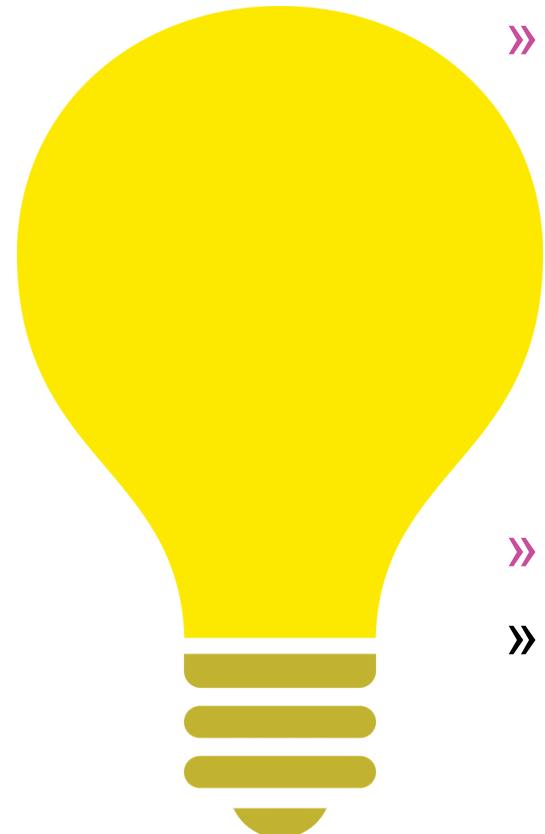
Instrument za
donošenje odluka

Dijagnostički instrument
(npr. input za ROSC-ove)

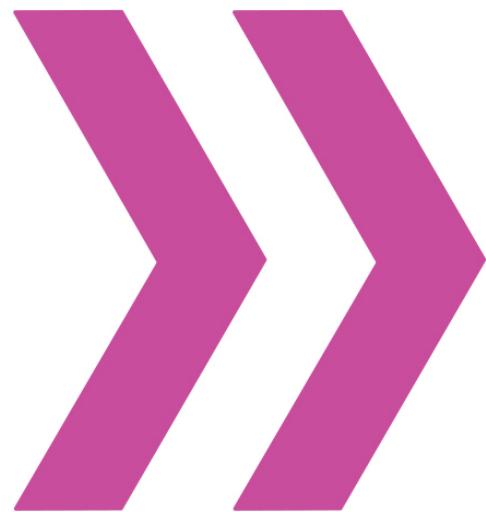
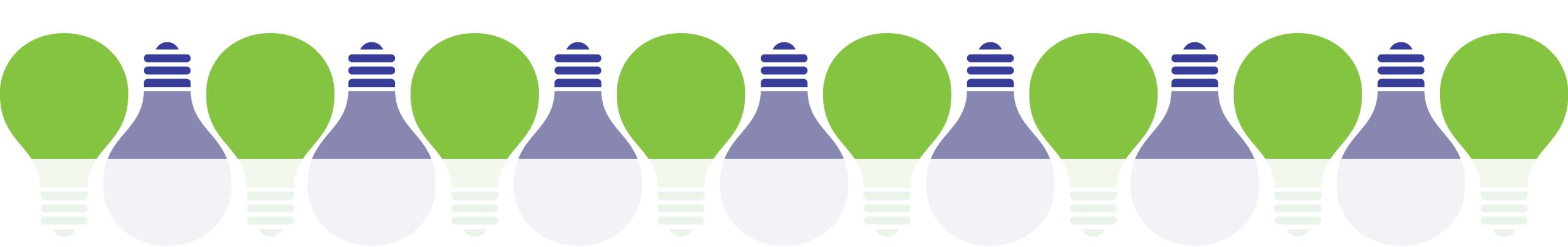
Rasporedi koji podržavaju
sadržaj nastavnih planova
i programa
(npr. za akreditacije ili
međunarodno priznavanje)

- » Sistemskim vrednovanjem se utvrđuje problem, njime se međutim **ne pruža rješenje!**
- » IFAC-ova analiza ukazuje da je **usvajanje IES/MSE širom svijeta niska:**
 - » Usvajanje IES/MSE je **resursno intenzivan** poduhvat
 - » Primjena IES/MSE je **složena i iziskuje opredijeljenost više interesnih strana**
 - » Usvajanje / primjena IES/MSE iziskuje koordinirani trud između interesnih strana iz **privatnog i javnog sektora** u državi

Naredni koraci

- » **Razviti instrument za pomoć u usvajanju IES/MSE**, u saradnji s IFAC-om putem:
 - » provođenja ocjenjivanja u jurisdikcijama i utvrđivanja nedostataka usvajanja izmijenjenih IES/MSE;
 - » pomaganja interesnim stranama iz privatnog i javnog sektora da sarađuju na mapama puta za primjenu IES/MSE;
 - » pružanja materijala sa smjernicama i savjeta o najboljim praksama u vezi s IES/MSE.
- » **Uticaji:**
- » **Obrazovni sistemi koji razvijaju kompetentne računovođe koji se vladaju s integritetom i pružaju društvu pouzdane finansijske informacije koje podupiru ekonomski razvoj.**
 - » u osnovi povećati primjenu IES/MSE širom svijeta,
 - » poticati saradnju organizacija iz javnog i privatnog sektora,
 - » omogućiti slobodno kretanje rada u cilju regionalne ekonomske integracije

Hvala vam!
Pitanja?

